

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра технології м'ясних, рибних та морепродуктів

ЗАТВЕРДЖЕНО
факультет харчових наук,
нутриціології та управління якістю
№ 04 червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕХНОЛОГІЯ ОЗДОРОВЧИХ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ**

Галузь знань 18 «Виробництво та технології»

Спеціальність 181 «Харчові технології»

Освітня програма Харчові технології

Факультет харчових технологій та управління якістю продукції АПК

Розробник: Очколяс Олена Миколаївна, доцент кафедри технології
м'ясних, рибних та морепродуктів, к.т.н.

Київ - 2026

Опис навчальної дисципліни ТЕХНОЛОГІЯ ОЗДОРОВЧИХ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

(назва)

Дисципліна формує у студентів систему знань щодо основ технологічних процесів виробництва оздоровчих харчових продуктів, а також практичних навичок їх створення та впровадження в умовах харчової промисловості. Розглядаються питання добору функціональних інгредієнтів, оцінки якості та біологічної цінності продукції, а також застосування інноваційних технологій. Особлива увага приділяється профілактичним аспектам харчування, спрямованим на збереження і підтримання здоров'я споживачів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	«Бакалавр»
Спеціальність	181 «Харчові технології»
Освітня програма	Харчові технології
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Форма контролю	Екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної форми здобуття вищої освіти	
Курс (рік підготовки)	4
Семестр	8
Лекційні заняття	10 год
Практичні, семінарські заняття	-
Лабораторні заняття	20 год
Самостійна робота	90 год
Індивідуальні завдання	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3 год

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою дисципліни є вивчення та оволодіння здобувачів вищої освіти спеціальними теоретичними знаннями та практичними навиками з розроблення нових і вдосконалення існуючих технологій виробництва оздоровчих харчових продуктів, вивчення дії окремих компонентів таких продуктів на організм

людини, оволодіння методами контролю якості та безпеки сировини і продуктів виготовлених на основі, надання здобувачам вищої освіти уміння використати набуті знання для розроблення нових продуктів оздоровчого призначення.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню курсу «Технологія оздоровчих харчових продуктів»: загальні технології харчової промисловості, теоретичні основи харчових технологій.

Завдання дисципліни полягає в отриманні здобувачів вищої освіти знань з основ виробництва оздоровчих харчових продуктів, вивченні студентами загальних питань та теоретичних основ з розроблення нових і вдосконалення існуючих технологій виробництва оздоровчих харчових продуктів, вивчення дії окремих компонентів таких продуктів на організм людини, оволодіння методами контролю якості та безпеки сировини і продуктів виготовлених на її основі, в надання студентам уміння використати набуті знання для розроблення нових продуктів оздоровчого призначення.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати спеціалізовані задачі різного рівня складності у процесі навчання, із застосуванням базових теоретичних знань, розвинутої системи логічного мислення, комплексу теорій та методів фундаментальних і прикладних наук та розв'язувати практичні проблеми технічного і технологічного характеру у виробничих умовах підприємств харчової промисловості та ресторанного господарства.

загальні компетентності (ЗК): ЗК 1. знання та розуміння предметної області, розуміння професійної діяльності; ЗК 10. прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК): СК 1. здатність впроваджувати у виробництво технології харчових продуктів на основі розуміння сутності перетворень основних компонентів продовольчої сировини впродовж технологічного процесу; СК 8. здатність проводити дослідження в умовах спеціалізованих лабораторій для вирішення прикладних задач; СК 10. Здатність розробляти проекти нормативної документації з використанням чинної законодавчої бази та довідкових матеріалів.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП: ПРН 1. знати і розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі харчових технологій; ПРН 10. впроваджувати системи управління якістю та безпечністю харчових продуктів; ПРН 15. впроваджувати сучасні системи менеджменту підприємства; ПРН 22. здійснювати ділові комунікації у професійній сфері українською та іноземною мовами; ПРН 24. здійснювати технологічні, технічні, економічні розрахунки в рамках розроблення та виведення харчових продуктів на споживчий ринок, вести облік витрат матеріальних ресурсів.

2. Структура навчальної дисципліни

- повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	Тижн і	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
л			п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
Змістовний модуль 1. «Вплив їжі та її компонентів на функціонування основних фізіологічних систем організму»													
Тема 1. Харчування, як основний чинник здорового життя людини	1	17	2	-	3	-	12						
Тема 2. Стандарти та нормативи в галузі харчових продуктів	2	17	2	-	3	-	12						
Тема 3. Функціональні продукти в концепції здорового харчування. Основні групи та властивості функціональних продуктів.	3-4	18	2	-	4	-	12						
Тема 4. Формування інгредієнтного складу функціональних харчових продуктів	5	17	1	-	4	-	12						
Тема 5. Характеристика захисних компонентів харчових продуктів	6-7	16	1	-	3	-	12						
Разом за змістовним модулем 1	8	85	8	-	17	-	60						
Змістовний модуль 2. «Перспективи використання природних фізіологічно функціональних продуктів»													
Тема 6. Онтогенез та старіння. Антиоксидантна система організму людини.	9	18	1	-	2	-	15						
Тема 7. Характеристика та перспективи використання природних фізіологічно функціональних продуктів	10	17	1	-	1	-	15						
Разом за змістовним модулем 2		35	4		3		30						
Усього годин		120	10		20		90						

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1-й змістовий модуль		
1	Харчування, як основний чинник здорового життя людини	2
2	Стандарти та нормативи в галузі харчових продуктів	2
3	Функціональні продукти в концепції здорового харчування. Основні групи та властивості функціональних продуктів.	2
4	Формування інгредієнтного складу функціональних харчових продуктів	1
5	Характеристика захисних компонентів харчових продуктів	1
2-й змістовий модуль		
6	Онтогенез та старіння. Антиоксидантна система організму людини	1
7	Характеристика та перспективи використання природних фізіологічно функціональних продуктів	1
		Всього: 10 годин

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1-й змістовий модуль		
1.	Характеристика індивідуального фактичного харчування	3
2.	Природні фізіологічно функціональні продукти.	3
3.	Функціональні інгредієнти продуктів оздоровчого призначення.	4
Разом по першому змістовому модулю		10
2-й змістовий модуль		
5	Характеристика й технології використання харчових речовин підвищеної біологічної активності для збагачення продуктів і страв у оздоровчому харчуванні.	3
6.	Особливості оздоровчого харчування різних категорій населення.	4
7	Їжа як джерело токсичних речовин. Потенційні забрудники природного походження харчових продуктів оздоровчого і профілактичного призначення.	3
Разом по другому змістовому модулю		10
Усього годин		20

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оздоровчі напої у концепції функціонального харчування.	15
2	Технологічні аспекти створення оздоровчих напоїв.	15

3	Способи отримання екстрактів з рослинної сировини.	15
4	Сучасні оздоровчі напої та коктейлі	15
5	Основні принципи створення та технології фітосиропів для оздоровчих напоїв	15
6	Сучасний стан технологій ферментованих напоїв.	15
Всього: 90 годин		

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист лабораторних робіт, проектів;

7. Методи навчання

- метод практико-орієнтованого навчання;
- метод проектного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні аспекти створення оздоровчих харчових продуктів		
Лекція 1. Харчування, як основний чинник здорового життя людини	Знати: роль харчування як провідного чинника збереження і зміцнення здоров'я людини, принципи раціонального, збалансованого та оздоровчого харчування, основи впливу харчових речовин на фізіологічні функції організму.	-
Лабораторна 1. Характеристика індивідуального фактичного харчування	Знати: методику оцінки фактичного харчування, норми фізіологічних потреб у харчових речовинах та енергії, принципи раціонального харчування.	10
Лекція 2. Стандарти та нормативи в галузі харчових продуктів	Знати: основні види стандартів і нормативних документів у сфері виробництва харчових продуктів, їхню роль у забезпеченні якості та безпечності продукції, структуру та вимоги ДСТУ, ТУ, НАССР, ISO та інших систем контролю.	-
Лабораторна 2. Природні фізіологічно функціональні продукти.	Знати: поняття природних фізіологічно функціональних продуктів, їх склад, основні види та властивості, роль у підтриманні здоров'я і профілактиці захворювань.	
Лекція 3. Функціональні	Знати: принципи формування концепції здорового	-

продукти в концепції здорового харчування. Основні групи та властивості функціональних продуктів	харчування, визначення та характеристику функціональних харчових продуктів, їх класифікацію, властивості та біологічну цінність.	
Лабораторна 3. Функціональні інгредієнти продуктів оздоровчого призначення.	Знати: основні види функціональних інгредієнтів, їх фізіологічні властивості та роль у формуванні оздоровчого ефекту продуктів, механізми дії на організм людини.	10
Лекція 4. Формування інгредієнтного складу функціональних харчових продуктів	Знати: основи добору інгредієнтів для створення функціональних харчових продуктів, властивості біологічно активних речовин, їх вплив на організм людини, принципи поєднання компонентів з урахуванням функціонального призначення продукту.	-
Лабораторна 4. Характеристика й технології використання харчових речовин підвищеної біологічної активності для збагачення продуктів і страв у оздоровчому харчуванні.	Знати: властивості харчових речовин підвищеної біологічної активності, їх роль у підтриманні здоров'я, основні технології введення таких речовин у продукти та страви, нормативні вимоги до збагачення харчових продуктів.	10
Лекція 5. Характеристика захисних компонентів харчових продуктів	Знати: основні групи захисних компонентів харчових продуктів (антиоксиданти, пребіотики, пробіотики, харчові волокна, вітаміни, мінерали), їхні функції в організмі людини, джерела надходження з їжею та вплив на профілактику захворювань.	-
Самостійна робота 1. Оздоровчі напої у концепції функціонального харчування.	Знати: основні види оздоровчих напоїв, їхній склад і функціональні властивості, роль у підтриманні здоров'я, сучасні технології виробництва та нормативні вимоги до якості.	10
Самостійна робота 2. Технологічні аспекти створення оздоровчих напоїв	Знати: основні етапи технологічного процесу виробництва оздоровчих напоїв, властивості сировини та функціональних інгредієнтів, сучасні технології збереження корисних властивостей, вимоги до якості та безпеки продукції.	15
Самостійна робота 3. Способи отримання екстрактів з рослинної сировини	Знати: основні методи екстракції рослинної сировини (водна, спиртова, ультразвукова та інші), їх принципи, переваги і недоліки, вплив технологічних параметрів на якість екстрактів.	15
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Перспективи використання природних функціональних продуктів		
Лекція 6. Онтогенез та старіння. Антиоксидантна система організму людини.	Знати: основні етапи онтогенезу людини та біологічні механізми старіння, роль вільних радикалів у процесах старіння, склад і функції антиоксидантної системи організму, механізми захисту клітин від оксидативного стресу.	-

Лабораторна 5. Особливості оздоровчого харчування різних категорій населення.	Знати: основні категорії населення, що потребують оздоровчого харчування, їх фізіологічні та метаболічні особливості; принципи підбору харчових компонентів і сировини для продуктів спеціального призначення; вимоги до асортименту та технологій виробництва оздоровчих харчових продуктів для різних груп споживачів; нормативні документи і сучасні наукові підходи в цій галузі.	15
Лекція 7. Характеристика та перспективи використання природних фізіологічно функціональних продуктів	Знати: основні характеристики природних фізіологічно функціональних продуктів, їх склад, біологічні властивості та користь для здоров'я людини; сучасні тенденції та перспективи використання таких продуктів у харчуванні.	-
Лабораторна 6. Їжа як джерело токсичних речовин.	Знати: основні джерела забруднення харчових продуктів токсичними речовинами природного і штучного походження; класифікацію токсичних речовин у їжі, зокрема антибіотики та гормональні препарати; механізми потрапляння і накопичення забрудників у продуктах оздоровчого і профілактичного призначення; нормативні вимоги щодо контролю і запобігання забрудненню харчових продуктів.	15
Самостійна робота 4. Сучасні оздоровчі напої та коктейлі	Знати: основні види сучасних оздоровчих напоїв та коктейлів, їх склад і функціональні властивості; технології виробництва та інноваційні підходи у створенні таких продуктів; вимоги до якості та безпеки; роль оздоровчих напоїв і коктейлів у підтриманні здоров'я людини.	10
Самостійна робота 5. Основні принципи створення та технології фітосиропів для оздоровчих напоїв	Знати: основні принципи створення фітосиропів, їх склад та функціональні властивості; технологічні етапи виробництва фітосиропів для оздоровчих напоїв; роль фітосиропів у формуванні оздоровчого ефекту напоїв; нормативні вимоги до якості і безпеки таких продуктів.	15
Самостійна робота 6. Сучасний стан технологій ферментованих напоїв.	Знати: сучасні технології виробництва ферментованих напоїв, їхні основні види та функціональні властивості; вплив ферментації на якість та корисні властивості продуктів; нормативні вимоги та стандарти у виробництві ферментованих напоїв; перспективи розвитку цієї галузі в оздоровчому харчуванні.	15
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70	
Екзамен/залік	30	

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1998>);
- конспект лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикум;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Домарецький В.А., Прибильський, М.Г. Технологія екстрактів, концентратів і напоїв із рослинної сировини: навч. посіб. Вінниця, 2005. 408 с.
2. Гігієна харчування з основами нутріціології. В2 т. Т. 1. / за ред. Проф. В.І. Ципріяна. Київ : Медицина, 2007. 528 с.
3. Капрельянц Л.В., Іоргачова К.Г. Функціональні продукти: навч. посіб. Одеса: Друк, 2003. 312 с.
4. Українець А.І., Сімахіна Г.О. Технологія оздоровчих харчових продуктів: курс лекцій. Київ, 2009. 310 с.
5. ДСТУ 7525:2014. Вода питна. Вимоги та методи контролювання якості. – Чинний від 2014-10-23. – Київ : Мінекономрозвитку України, 2014, 25 с.
6. ДСанПіН 2.2.4-171-10. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною. – Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 липня в 2010 р. за N 452/17747.
7. ДСТУ 4069:2016. Напої безалкогольні. Загальні технічні умови. – Чинний від 2016-06-01. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016, 22 с.
8. ДСанПіН 4.4.4-152–2008. Державні санітарні норми і правила для підприємств, що виробляють солод, пиво та безалкогольні напої. – Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2007 р. за N 1411/14678.